

Rosszkedvünk tele

2021 január 08. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

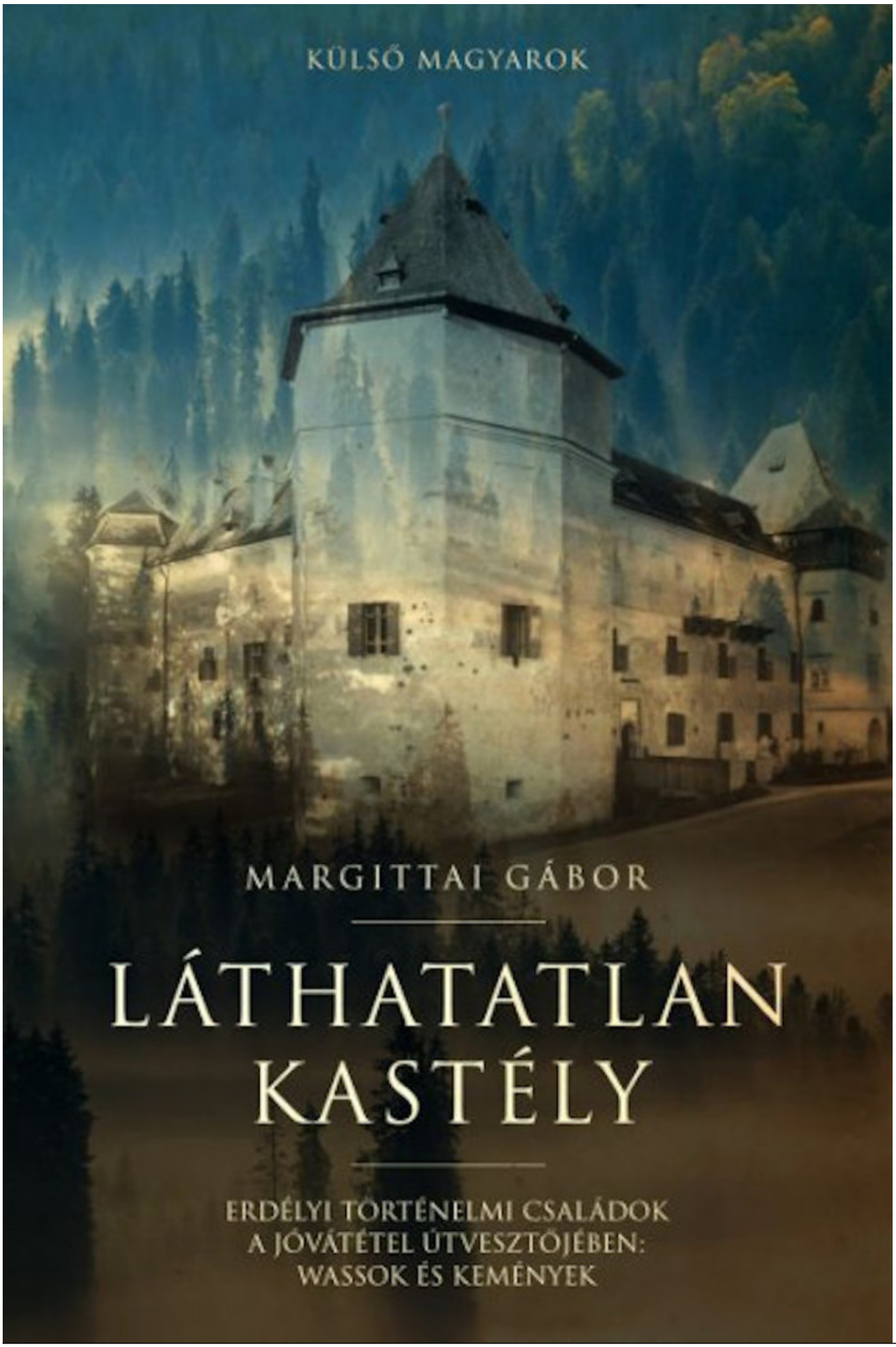
Mérték

Erdélyi történelmi családok...

Koronavírus idején az ember igyekszik könnyed, vidám felütés? olvasmányhoz jutni, olyasféléhez, ami emeli a kedélyt, de nem késztet különösebben mély gondolkodásra. A bezártság és a depresszív hangulat nem kedvez a sötét tónusú írás befogadásának, én legalábbis igyekszem mostanában kerülni az effélét. Rosszkedvünk telén mégis hadd írjak röviden Margittai Gábor új könyvér?l, err?l a nem éppen pehelykönny? olvasmányról.

A szórványmagyarság sorsát fáradhatatlanul kutató szerz?t úgy húsz éve ismerem. Mindig csodálattal adóztam klasszikus m?veltségr?l, kiváló stílusáról és még kiválóbb ízlésér?l tanúskodó írásainak. Bár kenyérkeres? foglalkozását tekintve Margittai Gábor újságíró, nyilvánvalóan sokkal több egyszeri tollforgatónál: alkotótársával és házastársával, Major Anitával régi magyar irodalmi hagyományok ?rz?je. Azon kívül filmesek, néprajzosok, utazók, néptáncosok, és még ki tudja, mennyi féle alakját öltik a szellemi garabonciának, de bármit is kezdtek, bármit is mutattak fel eddig, mindig min?séget produkáltak. Új színeket, új érzéseket bányásztak el? elfeledett és elhanyagolt vidékekr?l, elmentek oda, ahova a magyarországi utazó nemigen jut el, mert vagy foglyul ejtette a hamis romantika, vagy eleve át sem lépi a határt Ártándnál, mert minek.

Hogy Margittai Gábor szórványmagyarságról, régi magyar családokról szóló sorozatának második kötetét félve vettem a kezembe, annak oka egyszer?: ismerem a történet végét. Tudtam el?zetesen, hogy a román bürokrácia és az államilag szentesített csalások útveszt?iben a hajdan kifosztott magyar nemesi családok változatlanul hiába keresik az igazságukat. Margittai Gábor új könyvében nem is szükséges nagyon belemélyedni, tulajdonképpen néhány oldal után kiderül, hogy valóban ez a helyzet.

KÜLSŐ MAGYAROK
MARGITTAI GÁBOR
LÁTHATATLAN KASTÉLY
ERDÉLYI TÖRTÉNELMI CSALÁDOK
A JÓVÁTÉTEL ÚTVESZTŐJÉBEN:
WASSOK ÉS KEMÉNYEK

Ez a könyv ugyanakkor nem pusztán örökségvizsgálati leltár. Az örökség csak ürügy a mai teend?k felvetéséhez. Az író érezhet?en lángra gyúl és keményen fogalmaz, amikor disznószaros, cigánycsaládok által elhasznált, szétmálladt hajdani kúriákat, kastélyokat jár be sáros lábbal, amikor keresi a Wassok és Kemények nyomait a hajdani birtokon. Meg is találja ?ket és életm?vüket régi történetekben, a településeken él?k félmondataiban, megsárgult papírokon, de úgy érezzük – és érzi ? is – hogy mindez kevés az üdvösséghez. Jelen idej? megoldás kellene a bajokra, annál is inkább, mert a szerz? el?z? könyvének f?szerepl?i, az örökösök vagy meghaltak, vagy egyre gyengül? esélyekkel vívják tovább szélmalomharcukat a román és a nemzetközi hatóságok ellen. Ez utóbbi nem elszólás: igen, a törvényeket elszabotáló román állam és román önkormányzatok mellett a Bukarestb?l magukhoz édesgetett „pártatlan” nemzetközi bírósággal, szakért?kkel is vívják harcukat az erdélyi magyar arisztokraták örökösei. Egyel?re teljesen esélytelenül.

A láthatatlan kastély voltaképpen elnyújtott riport, amelyet adatokkal és kitér?kkel szakít meg a szerz?. Mindvégig olvasmányos és könnyen befogadható anyagból mesterien összegyúrt furcsa, komor pikareszk, ahol a f?h?s soha sincs jelen, hacsak nem fényképeken: vagy szám?zte, vagy kivégezte vagy lassú szellemi és testi halálra ítélte a hol nacionalista, hol kommunista, hol demokrata román hatalom. A láthatatlan kastély környéke olyan senki földje, ahonnan az ?slakosok elt?ntek, a jövevények pedig birtokba sem vették, most éppen parlagon hever. Az asszimiláció szorításában fuldokló kis mez?ségi gyülekezetek bemutatása, a hajdani szamosújvári örmény élet leírása, az „igazi Kemények” földjének bejárása szúrós szilánkként hasít belénk.

Tehetetlenségi érzésünket azonban – szerencsére – megoldási javaslattal oldja az író: beolvadás és megadás helyett ott a recept az orrunk el?tt. Szamosújváron a Téka néptáncosai és hagyomány?rz?i tesznek csodát, kitágítják a helyi magyarság fizikai és lelki határait. Olykor elég egy makacs székely ember, aki segíteni akar a szórványon, elég a tanító, a pap, a leszármazott, aki még emlékszik a régiekre, és tudja, hogy a magyar szó, a magyar temet? kötelez. A láthatatlan kastély olykor nagyon is nagyon is látható, csak éppen dölyfösen elhajtunk mellette.

Bár a magyar-román kapcsolatok hosszú évek óta semmilyen bizakodásra nem adhatnak okot, Margittai Gábor könyvének legnagyobb elismerése lenne, ha gyakorlati útmutatónak használnák a magyar nemzetpolitika irányítói. Ha ennek a pontosan adatolt, szívbemarkoló és felrázó könyvnek az érvrendszerét venné át a majdani tárgyalásokon a magyar tárgyaló. Mert a majdani magyar-román tárgyaláson – legyenek azok kétoldalú, legmagasabb szint?, vagy szakpolitikai jelleg?ek – a magyar félnek fel kell vetnie az elbitorolt és elkótyavetélt erdélyi magyar tulajdonlás és kárpótlás kérdését. Hogy rosszkedvünk telét felváltsa a tavasz, amelyr?l – reményeim szerint – Margittai Gábor ugyanolyan odaadással és mély tárgyismerettel tudósít majd, mint err?l a mi nehéz, hosszú, huszadik századi telünkr?l.

(Margittai Gábor: Láthatatlan kastély. Erdélyi történelmi családok a jóvátétel útveszt?jében: Wassok és Kemények. Küls? Magyarok, 2020.)

Szentesi Zöldi László - www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló